

Reactie van INretail, Techniek Nederland en Thuiswinkel

Wij maken ons zorgen over de manier waarop het demissionaire kabinet vooruitloopt op de besluitvorming voor een volgend kabinet door middel van de beleidsnota die ter internetconsultatie voorligt. Graag gaan wij aan de hand van de zes gestelde vragen in de Beleidsnota in op het voorstel om de maximale kredietvergoeding te verlagen.

1. In hoeverre denkt u dat het verlagen van de maximale kredietvergoeding bijdraagt aan het beoogde doel om consumenten te beschermen tegen hoge kredietvergoedingen?

In de beleidsnota wordt aangegeven dat een lagere kredietvergoeding ervoor kan zorgen dat kredietverstrekkers kritischer worden in het verstrekken van krediet. Dat onderschrijven wij ook, maar daarmee wordt een effect behaald dat de nota niet beoogd. Juist consumenten met de grootste behoefte aan krediet dreigen buiten de boot te vallen en kunnen vervolgens niet langer grotere aankopen zoals bijvoorbeeld een wasmachine doen. Het enige gevolg van de verlaging is dus niet dat de meest kwetsbare consumenten minder 'problematische' schulden aangaan, maar juist (ook) dat zij minder goed kunnen voldoen in de basisvoorzieningen en uitgesloten worden van aanbod waar andere consumenten wel aanspraak op kunnen maken. Wanneer de neveneffecten van het voorstel in beschouwing worden genomen is het allerminst zeker of zo de consument het beste beschermd en geholpen is.

2. Welke positieve en negatieve effecten verwacht u dat (voor u persoonlijk of in algemene zin) zullen optreden in geval van een structurele verlaging van de maximale kredietvergoeding?

In het algemeen verwachten wij bij een structurele verlaging dat aanbod van krediet verloren gaat. Het gevolg hiervan zal zijn dat, met name kwetsbare consumenten, geen gebruik meer van deze kredieten kunnen maken en daarmee niet in hun basisbehoeften kunnen voorzien. Het gaat daarbij met name om de grote groep consumenten die iets boven het wettelijk minimumloon verdienen. Ook wel 'werkende armen' genoemd. Zij komen niet in aanmerking voor steun vanuit de (lokale) overheid, maar hebben ook geen budget dat opzij gelegd kan worden om te sparen. Feitelijk kunnen ze geen basisvoorzieningen zoals een nieuwe wasmachine of koelkast kopen als die niet meer werkt. Doordat krediet niet langer zal worden aangeboden, zijn deze consumenten aangewezen op alternatieven. De kans is dan groot dat deze alternatieven, zoals leaseconstructies uiteindelijk, schadelijker zijn voor de consument omdat de consument uiteindelijk duurder uit is en nooit eigenaarschap over het product krijgt. De consument komt op die manier van de regen in de drup.

3. Herkent u de ontwikkelingen zoals naar voren gekomen uit monitoring van de tijdelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding?

In de beleidsnota wordt gesteld dat bij de huidige tijdelijke verlaging een afname van aanbod waarneembaar was en dat de eisen voor acceptatie van klanten naar boven werd bijgesteld. Daarbij wordt gesteld dat dit past binnen een al bestaande trend en dat daarom nog niet kan worden vastgesteld of met deze verlaging de belangen van de consument geschaad zijn. Wij herkennen het geschetste beeld, maar niet de conclusies die daaruit worden getrokken. Er moet ernstig rekening

worden gehouden met het feit dat de reactie op de huidige verlaging past bij een tijdelijke aanpassing. Hierbij zijn marktpartijen uitgegaan van het feit dat de situatie terugkeert naar hiervoor. Op het moment dat een aanpassing definitief zal zijn zal dit ook leiden tot een substantiëlere aanpassing in de bedrijfsvoering van kredietaanbieders.

4. Hoe beschouwt u de mogelijke verlaging van de maximale kredietvergoeding in relatie tot de overige maatregelen en initiatieven die dienen om de problematische schulden terug te dringen?

Het is goed dat losse maatregelen worden bekeken in samenhang met andere maatregelen. Gegeven het feit dat er al meerdere maatregelen worden genomen om problematische schulden tegen te gaan zou hier, met deze aanvullende maatregel, ook sprake kunnen zijn van stapeling. Daarbij ontstaat het risico dat het opbouwen van schulden op een dermate strikte manier wordt beperkt dat consumenten die op een krediet zijn aangewezen worden uitgesloten van de markt. Het onwenselijke effect daarvan, zoals in antwoord op vraag één beschreven, wordt daarbij onvoldoende meegenomen.

5. Denkt u dat de inschatting van de regeldruk juist is?

We verwachten niet dat regeldruk hier het grootste knelpunt zal zijn in deze voorgestelde aanpassing. Wel verwachten we dat de verlaging van het krediet en de huidige regeldruk rond kredietverlening ertoe leidt dat er minder aanbod van consumentenkrediet zal zijn. Hier zullen juist kwetsbare consumenten de dupe van zijn. Verder kunnen wij op dit moment geen goed oordeel over het effect op regeldruk geven.

6. Heeft u aanvullende aandachtspunten of opmerkingen bij deze maatregel?

Als aanvullend punt van aandacht, welke INretail ook bij de internetconsultatie 'Voortzetting tijdelijke verlaging kredietvergoeding' heeft ingebracht is dat de verlenging tot aan juli 2022 al vooruitliep op een mogelijk besluit van een nieuw kabinet. Hier wordt nu zelfs nog een stap verder gegaan met voorsorteren op nieuw beleid. Wij pleiten ervoor dit niet te doen en een nieuw kabinet hier zelf een goede afweging over te laten maken.

Een tweede punt van aandacht is dat, zoals ook in het consultatiedocument al naar voren komt, met het verlagen van de maximale kredietvergoeding het risico genomen wordt dat krediet verstrekken door andere constructies wordt vervangen. Wij schatten in dat de opkomst van bijvoorbeeld leaseconstructies -en andere vergelijkbare constructies- een alternatief zal worden waarbij consumenten uiteindelijk producten helemaal niet meer kunnen afbetalen, maar in een dergelijke constructie vast blijven zitten aan maandelijks vasten kosten zonder eindpunt. Daarnaast verwerft een consument nooit het eigenaarschap van een product. Voor basisvoorzieningen die elke burger nodig heeft, is dit onwenselijk. Wij missen daarbij een onderbouwing dat met de huidige vastgestelde verlaging naar 8 procent de juiste balans gevonden is tussen het beschermen van de consument en het in stand houden van aanbod.

Contact en nadere toelichting

Graag lichten wij ons standpunt toe. Contactpersonen zijn:

- Jeroen van Dijken, jvdijken@inretail.nl, tel. 088 9730 689 - INretail
- Martin Hof, m.hof@technieknederland.nl, tel. 088 5432 683 - Techniek Nederland
- Just Hasselaar, justhasselaar@thuiswinkel.org, tel. 06 3176 6089 - Thuiswinkel